

Incontestabilul boier Neculai Cananău a fost astfel, pentru Iași și Moldova întregită, un promotor al mișcării și propășirii economice.

Totuși, nu în această altă de rară împreunare a nobleții ancestrale cu spiritul practic și munca economică, stă înalta valoare a celui dispărut dintre noi. Nu.

N. Cananău a fost un *suflet* de o deosebită distincție. Bun, foarte bun, fără a fi slab. Sever la nevoie, drept întotdeauna. Sincer, loial, cavalier în orice împrejurare. Soț exemplar, părinte adânc iubitor, prieten sigur, pe cuvântul căruia te puteai bizui.

Ne-a părăsit un *om* în toată puterea cuvântului.

Cel ce semnează aceste rânduri l-a cunoscut de aproape pe Cananău, ca unul care, în ultimii 25 de ani, a conviețuit și colaborat cu dînsul și la Credit și la „Olea” și la Jockey-Club, al cărui vice-președinte și animator era cel ce ne-a părăsit pentru totdeauna.

Mă mărginesc a aminti aci numai două momente din viața mea în legătură cu răposatul.

Primul: Cum l-am văzut întâia oară.

Eram tînăr profesor—să fi fost prin 1882 sau 1883—cînd, așezat pe o bancă din grădina Primăriei existente de atunci în strada Lăpușeanu, peste drum de Biserica Banu, nu-mi prea puteam continua lectura din pricina veseliei sgomotoase a unui grup de băieți din vecinătatea mea. Se distingea dintre toți un licean în uniforma Institutelor-Unite, frumos, rumăn la față, mîndru, cu verbul sonor. Impresionat de prestația tînărului, mă informai cine e: era fiul boierului Cananău dela Botoșani. Figura-i de atunci mi-a rămas întipărită în minte.

Al doilea moment: Cum l-am văzut ultima oară.

Acasă la el, cam trei săptămîni înainte de a se stinge.

Stînd într'un fotoliu, grav bolnav, cumplit de slăbit și plîngîndu-se de acute dureri, așa îl găsii în tovărășia adînc îngrijoratei și compătimitoarei sale soții. Imi descria cu amărăciune crudele lui suferinți. Intr'un moment dat își exprimă dorința de a se mișca puțin prin cameră — vasta încăpere în care se afla — și, susținut de nevastă, făcu cîțiva pași spre fereastră. La întoarcere însă, puterile îl părăsiră brusc, picioarele i se împleticiră și cu pași grăbiți și mărunți aproape alergă spre fotoliul abia părăsit. Mă urmărește și acum privirea desnădăjduită cu care-mi spuse: „Vezi, unde am ajuns”. Intr'adevăr șovăise rău de tot.

Șovăire pur fizică.

Sînt convins că, trei săptămîni mai tîrziu, cînd sosi pentru el clipa trecerii enigmaticului prag spre lumea cealaltă, clipa înfățișării la judecata supremă, el sufletește n'a șovăit. Viața toată i-a fost prea curată, ca să aibă de ce se teme.

Picioarele au putut să-i refuze serviciul, el a putut șovăi trupește; sufletește însă a trecut zisul prag cu fruntea senină și cu pacea în inimă.

Să dea Dumnezeu să ne putem lua rămas bun cît mai mulți așa cum și l-a luat *Neculai Cananău*. C. Meissner.

Pasul de gîscă & Caterina.

Din noianul de ziare, răsfoit în ultima vreme, două știri m'au impresionat îndeosebi:

Domnul Mussolini a introdus, la Roma, *pasul de gîscă*, obligator pentru toți cetățenii, purtînd camașa neagră a fasciei.

La București, se zice, au fost suprimate — pentru „combaterea” zgomotului — melodiile *caterincii*.

Nu știu dacă — înainte de a obliga pe frații noștri latini să pășească țănoși ca gînsacii — Ducele a pornit, și dînsul, anatema împotriva nevinovatelor *caterince*.

Nu știu, iarăși, dacă, la noi, după furia în contra *caterincilor*, va urma neaparat și un entuziasm în favoarea *pasului de gîscă*.

Ceia ce știu, însă, hotărît, este că între *pasul de gîscă* și *caterincă* se află o netăgăduită inadverență : *Pasul de gîscă* nu se poate executa cu *caterinca* în brațe — și nici după cîntecul duios al *caterincilor* nu se poate păși înfipt și marșial...

Ne-ar copleși ridicolul... Rivarol.

Viața lui Elle Metchnikoff descrisă de soția sa Olga (1845—1916).

Biografiile oamenilor mari sînt totdeauna interesante și expunerea vieții cuiva, care a lăsat urme adînci într'un timp de activitate, pasionează în gradul cel mai înalt. Dar e ceva și mai atrăgător : e gena ideilor. Modul de înfîrîpare al unei concepții, prima mișcare a unui gînd creator, treptata sa dezvoltare și stăpînire a unui cerc tot mai larg de inteligențe, ne face să întrezărim chipul cum s'a trezit pe nesimțite însăși înțelegerea omenescă : și asta procură cei mai nobili fiori.

Metchnikoff a fost naturalist ; la noi înțelesul acestui cuvînt e restrîns, dar chiar și unde e mai larg, tot nu se confundă cu înțelesul de bacteriolog. Totuși Metchnikoff e cunoscut mai mult ca lucrător la Institutul Pasteur, ca autor al „Fagocitosei” și cei mai mulți, înainte de a se lămuri, au credea că e vorba de un doctor în medicină. În realitate, a fost un spirit vioi, curios, un temperament agitat, neastîmpărat, unit cu o minte dispusă să sintetizeze, preocupată de problemele adînci ale naturii, încă depe vremea cînd nu era în stare să le înțeleagă. A avut în grad deosebit facultatea de a se observa și a început să atace necunoscutul pe latura științelor naturale. Epoca adolescenței lui fu zguduită de teoria evoluției, pe cale de a fi acceptată de toată lumea. „Origina Speciilor” se născuse cu patru prezece ani înaintea lui și cea mai adîncă influență a primit-o dela dînsa. Întîi a făcut studii de embriologie, ocupîndu-se mai ales de formele intermediare, și de ființele embrionare în special. Preocupat de chestiunile mari ale evoluției și genealogiei animalelor și-a îndreptat privirile spre ființele unicelulare, socotînd că aici apar mai bine caracterele esențiale comune. Astfel a ajuns să observe digestia intracelulară la un vierme inferior. Funcția digestivă e îndeplinită mai ales de celulele entodermului, dar a constatat că digeră tot așa de bine și celulele amiboide și mobile din mezoderm. Așa a născut în mintea sa ideea că modul primitiv de digestie e cel intracelular. Stringînd mai deaproape problema, gîndul a făcut un pas mai departe și s'a întrebat dacă nu cumva celule analoage cu cele din mezoderm, deprinse să mistuie, servesc să apere organismul contra agenților dăunători introduși în el. De aici înainte toată activitatea lui Metchnikoff e o lungă consecință a acestui gînd productiv. Teoria fagocitosei își pusese temeliile. Desigur că munca și activi-